

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

12. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII József-krt. 38. I/5. Tel: 1-303 75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Június 17-én déli 12 órakor az ipartestület tanonciskolájának évváró vizsgája.

Június 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Június 24-én (péntek) délután 1 órakor előljárósági ülés az ipartestület tanácstermében.

Június 24-én (péntek) és 25-én (szombat) és szeptember 1, 2, 3. napján d. e. 10—2 között tartatnak meg az 1938—39 évre szóló tanonciskolai beiratások.

Június 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Július 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Július 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 10-ig tartoznak az adóközösségi tagjai megfizetni július havi forgalmi és fényűzési adóátalányukat.

Július 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

A **Magyar Kávésipari Évkönyv** 1938. évi évfolyama. Tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket (a fizetéses szabadságra vonatkozókat is) Ára: 3.— pengő.

Ipartestületi tanonciskolánk évváró vizsgája

Értesítjük ipartestületünk tagjait, hogy ipartestületünk tanonciskolájának 1937—38. évi évváró vizsgája folyó évi **június 17-én (pénteken) déli 12 órakor** fog testületünk tanácstermében megtartatni.

Felkérjük a testület összes tagjait, különösen a tanonctartó kartársakat, valamint a tanonciskola felügyelő bizottságának tagjait, hogy e vizsgán minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Kartársi üdvözlettel:

Marton József s. k.

a tanonciskolák igazgatója.

Mészáros Győző s. k.

elnök.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előljárósága f. évi június 24-én, (péntek) délután 1 (egy óra) az ipartestület tanácstermében

ULÉST

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1938. június 15.

Dr. Havas Nándor s. k.

főjegyző.

Mészáros Győző s. k.

elnök.

55 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

300 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

Kommentár . . .

Az elmúlt hetek eseményei és bőséges anyaga nem adott módot arra, hogy azok jelentőségével részletesen foglalkozzunk. Így csak most van alkalmunk, hogy a tervbevett és részben már megvalósult szociális reformok jelentőségét kellőképpen méltassuk.

Távol áll tőlünk, hogy az utóbbi évek szociális reformjait perhorreszkáljuk, illetőleg azok megindokolt voltát kétségbe vonjuk. Vagyunk annyira polgárok és hazafiak, hogy a dolgozó rétegek sorsának javulását magunk is szívesen lássuk. még akkor is, ha ez részünkről áldozatot jelent.

De éppen ez a szempont készlet bennünket arra, hogy ezeket a reformokat kellő figyelemmel kísérjük és figyelembe vegyük mindazon tényezőket, amelyek azok megvalósításánál mérlegelendők. Nem oly rózsásak gazdasági viszonyaink, hogy egy szimpatikus jelszó megvalósítása érdekében kockáztathassuk nemcsak a magunk, de a reform által érintett és az ő érdekeiknek előmozdítását célzó munkásrétegek egzisztenciáját. Azután meg a gyakorlatban nem minden alakul ki úgy, amint azt az íróasztalok mellett, esetleg a hangzatos propaganda jelszavainak hatása alatt elgondolták.

Idestova harmadik éve él iparunk a szociális reformok korszakában.

Az első ilyen intézkedés a borraivaló-rendszer megszüntetése és a százalékos-rendszer bevezetése volt. Évekre visszanyúló propaganda eredménye volt a váratlanul és meglepetésszerűleg kiadott miniszteri rendelet. Idestova ez a rendszer két éve van életben. Ha azonban azok, akik a rendszer megváltoztatásától a munkásság sorsának jobbra-fordulását várták, ha kezüket szívére teszik és őszintén nyilatkoznak, el kell, hogy ismerjék, hogy a munkásság anyagi helyzete nem javult, mit bizonyít az is, hogy a munkásság anyagi helyzetének kérdése — amint azt a legutóbbi hetek eseményei is igazolják — továbbra is napiren-

den maradt. Ezzel szemben teljesen beigazolódtak azok az aggodalmak, amelyeket a munkavállalói érdekeltségek annak idején és előzőleg éveken át hangoztattak. A százalék mellett a borraivaló ismét divatba jött és valljuk be, hogy sok helyen és sok esetben a közönség kétszeresen van megterhelve. Ma, amikor ez a rendszer tényleg átment a gyakorlatba, nem kívánunk rekriminálni és azzal újból foglalkozni.

A szociális kérdések második étagja a múlt évben megvalósított és a folyó évben már végrehajtás alatt lévő fizetéses szabadságok rendszere. Kétségtelen, hogy igen helyes, humánus és szociális rendelkezés, melynek csak az a hibája, hogy pontos végrehajtási módja mindeddig nincs körülírva és általános jellegű intézkedés lévén, nem veszi figyelembe a vendéglátó ipar különleges szempontjait. No meg pénzbe kerül, nem is kevésbe. Számításaink szerint a kávéipar személyzeti kiadásainak terhét ez a rendelkezés egymagában mintegy 3 százalékkal emeli fel, aminek áthárításáról bárminő formában alig lehet szó. Egyelőre a helyzet az, hogy a törvényt végre kell hajtani, személyzetünknek az őt megillető szabadságokat ki kell adni, tekintet nélkül, hogy ez mibe kerül és honnan vesszük az ehhez szükséges költséget.

Ha a kérdések ezzel meg lennének oldva, talán még bele is tudnánk nyugodni. De épp most van napirenden a minimális munkabérek megállapítása, mellyel a közelmúlt napokban annyit foglalkoztunk. Természetes, hogy az időközben kikerkezett bizottsági határozatot szabályszerű időben és módon megfeleltettük és reméljük, hogy a kereskedelemügyi minisztérium annak helyt is fog adni. De egy pillanatig sem ringatjuk magunkat abban a reményben, hogy a határozat megváltoztatása esetén nem kell új terhekkel számolnunk, annál is inkább, mivel már az előzetes tárgyalások folyamán a legnagyobb megértéssel vállaltunk személyzetünk jobb megélhetése érdekében bizonyos többterhet, melynek fedezetéről még gondolkodni sem volt alkalmunk. De vállaltuk, mert úgy éreztük, hogy a szociális köteleességteljesítés terén el kell menni a lehetőségek maximumáig a mai válságos időkben. Abba azonban mégsem mehetünk bele, hogy minimális bérek bevezetése címén olyan terheket kelljen vállalnunk, amelyek iparunk egzisztenciális lehetőségeit veszélyeztetik. Ennek a végrehajtása nemcsak az érdekelt iparúzókat katasztrófájáért jelentené, de azokat az alkalmazottakat, akiknek érdekét épp a bérrendezéssel szolgálni kívánják. Ha szerényebb keretek között is, a budapesti kávéipar 3000 munkásnak és azok családjának ad kenyeret. Nem lehet semmiféle érdek, hogy ezek a munkahelyek az elviselhetetlen terhek súlya alatt összeomoljanak, vagy személyzetük létszámát successive redukálják. Sajnos a helyzet az, hogy a vonatkozó tárgyalások során teljesen elhanyagoltott a minimális munkabérek megállapításánál tekintetbe veendő szempont, hogy azokat a kereseteket kell biztosítani, amelyek a szerény megélhetést biztosítják. Hogy ezeknél a minimális béreknél jóval kedvezőbb kereseti lehetőségek legyenek és vannak, arra épp a kávéipar a példa. Azonban a minimum nem lehet olyan összeg, amely más iparokban és kereseti ágakban már bizonyos magasabb fokot és jobb kereseti lehetőséget jelent. Havi

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

**Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya**

250 pengős, de 3—400 pengős kereseteket igazán nem lehet kereseti és létminimumnak tekinteni. Reméljük, hogy a döntésre hivatott hatóságok ezt a fel fogást magukévá teszik. Arról, hogy a határozat minő körülmények között hozatott és minő tényezők játszottak közre annak meghozatalánál, beszélnünk is felesleges.

A munkabérek rendezésével és felemelésével azonban a terhek szaporodásának sora nincs lezárva. Kidolgozás alatt áll a legrövidebb munkaidő rendeletének tervezete, amellyel az iparban foglalkoztatott személyzet munkafeltételeit kívánják törvényesen szabályozni. A cél és terv helyes, de — megint pénzbe fog kerülni, mert kétségtelen, hogy egyes munkahelyeken új munkaerőket kell beállítani.

Ha most ezeknek a különféle új terheknek anyagi konzekvenciáit mérlegeljük, csak hozzávetőleges számítás szerint legalább 8—10 százalékos kiadási többlettel kell számolnunk. Ha most azt vesszük, hogy maga a kincstár adómegállapításai alkalmával 5—7 százalékos kereseti kulccsal számol, nyilvánvaló, hogy 2—3 százalékos minusszal kell számolnunk.

Most már ideje volna, hogy a sok humánus és szociális intézkedés után egy olyan rendelkezés lásson napvilágot, amely megtanít bennünket arra, hogy ezt a differenciákat hogyan és miből hozzassuk be és fedezhessük?

M. Gy.

Segédi szakbavágó utólagos igazolása gyakorlat

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az 1938. évi március hó 31-én 40.159—1937. szám alatt az alábbi leiratot intézte valamennyi másodfokú iparhatósághoz:

Több felmerült eset kapcsán megállapítottam, hogy egyes iparhatóságok (ipartestületek) valamely képesítéshez kötött ipar körében segédi szakbavágó munkával eltöltött időnek a segédekről vezetett lajstromba, valamint záradék alakjában a segéd munkakönyvébe utólagos bevezetésénél szabálytalanul járnak el.

A 112.981—1932. K. M. számú rendelet szerint ugyanis a segédi szakbavágó gyakorlattal eltöltött idő, a segédekről vezetett lajstromban és záradék alakjában a munkakönyvben az ipartestületek által

eljárás folyamán, vagy egyébként hozott bírói ítélet, továbbá, ha az Országos Társadalombiztosító Intézet, illetőleg a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete részéről nála történt be- és kijelentést igazoló irat alapján a szakmunkában eltöltött idő **kétségtelenül** megállapítható.

Ebből a rendelkezésből következik, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet és a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete által kiállítani szokott olyan bizonyítványok, amelyekből csak az említett intézetnél történt be- és kijelentés **ténye**, tehát csak a biztosítási jogviszony tartama tűnik ki, a be- és kijelentés **időpontja** azonban nem állapítható meg, a szóbanlévő utólagos igazolás és bejegyzés alapjául nem szolgálhatnak, mert az ilyen bizonyítványokból, — a biztosítás, illetőleg a be- és kijelentés megfelelő bírság lefizetése mellett utólag, a munkaviszony megtörténhetvén, — a szakbavágó idő kétségtelenül meg nem állapítható.

A jövőben mihez tartás végett tehát úgy is, mint m. kir. iparügyi miniszter, felhívom Címet, utasítsa felügyelő hatóságait utján a hatósága területén működő ipartestületeket, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet és a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete által kiállított bizonyítványok alapján a segédi szakbavágó gyakorlattal eltöltött időt a segédekről vezetett lajstromban és záradék alakjában a segéd munkakönyvében csak akkor igazolják, ha a bizonyítványok tartalma szerint az említett intézeteknél a be- és kijelentés a segédi szakbavágó gyakorlatnak igazolást kérő által megjelölt kezdő és végpontja után legfeljebb nyolc nappal történt, valamint ha az ipartestület rendelkezésére álló egyéb adatok a bizonyítvány adataival ellentétben nem állanak.

Ha az Országos Társadalombiztosító Intézet vagy a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete által kiállított bizonyítvány a be- és kijelentés **időpontjára vonatkozóan** tájékoztatást nem nyújt, — az ipartestületek az említett intézetektől ezekre az adatokra vonatkozóan az 1927:XXI. tc. 200. és 202. §-ában foglalt rendelkezésekre tekintettel tájékoztatást nem kívánhatnak. Ilyen esetekben az utólagos igazolást kérelmezőt új bizonyítvány bemutatására kell felszólítani.

A m. kir. belügyminiszter úr közlése szerint az Országos Társadalombiztosító Intézet utasította a helyi szerveit, hogy az **érdekelt munkavállalók kérelmére**, a segédi szakbavágó munkával eltöltött gyakorlat igazolása céljából kiadni szokott értesítésben (igazolványban) ne csak a biztosítási jogviszony tartalmát tüntessék fel, hanem azt az időpontot is jelöljék meg, amikor a munkába belépést, illetőleg a munkából kilépést a munkaadó bejelentette. Hasonló

TRADE-MARK

KOLLIN TESTVÉREK

A Kávés Ipartestület tagjainak szállítójaként ajánljuk fel szolgálatunkat az üzemekben használatos mindennemű asztalneműekben u. m. abroszok, szalvéták, kézikendők, törülőanyagokban stb. textiliákban.

A „**FO-TI**” védjegyű saját gyártású Indantrén színnyomatu terasz és kertiabroszok nagybani lerakata. Ingyen költségvetéssel bármikor készséggel szolgálunk.

textilárak kikészítése és nagykereskedése BUDAPEST, V., Szent István-tér 5. T.: 189-292

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál
Budapest, VIII., József-körút 38
 Telefon: 1-392-77. Saját pörkölő üzem

értelemben utasította illetékes szerveit a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének elnöksége is.

A fent előadottak az elsőfokú iparhatóságokra — amely hatóságokkal ezt a leiratomat ugyancsak közölni kell, — szintén vonatkoznak, ha a munkában eltöltött idő utólagos igazolása tárgyában a 112.981—1932. K. M. számú rendelet ötödik bekezdése értelmében ők határoznak. Az iparhatóságok azonban a hivatkozott rendelet értelmében a munkában eltöltött időt az előterjesztett bizonyítékok mérlegelése alapján abban az esetben is igazolhatják, ha biztosító intézeti bizonyítványt egyáltalán nem is mutattak be.

„Mindig a vendégnek van igaza . . .“

Amit ide címül írtunk, az a magyar vendéglátó iparnak alapvető axiomája. Ezt követjük is, amíg csak lehet, sőt amíg nem is lehet. Hogy azután ebből az elvből a gyakorlatban mi alakul ki és milyen esetek adódnak elő, mutatja az alábbi levélváltás, amely **Németh Aladár** kartársunk és egyik vendége között folyt le a legutóbbi napokban:

Május 31-iki kelettel a Britannia szálló igazgatósága a következő levelet kapta:

„Tekintetes Igazgatóság!

F. é. május hó 31-én d. u. 6 óra 30 perctől 6 óra 45 percig tartózkodtam a kávéházban, ahol társaságomban lévő hölgy fogyasztott, amidőn én ez időt rendelés nélkül, várakozással töltöttem — levélre vártam — a pincér **rám oktrojált** egy rendelést,

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
 Budapest, VI.,

Vörösmarthy-utca 47b.— Telefon: 1—213—85.

Az ország legrégebb, modernul berendezett gőzmosódája.

itt fogyasztás nélkül tartózkodni nem lehet kitétellem nem csak engem bántott meg, de nagyon rontja a kávéház hírét és hírét is ahová **eddig jártam**, ezután nem.

Tisztelettel refaktiát kérek a rendelés kifizetését mellékelten küldöm.

Aláírás és cím.”

Erre a levélre **Németh Aladár** kartársunk a Britannia szálló igazgatósága nevében a következőképp válaszolt:

1938, június 1.

„Nagyságos Urunk!

Tegnap ni. levelében panasz tárgyává méltóztatik tenni, hogy tegnap d. u. kávéházunkban — miután már 15 percig rendelés nélkül helyet foglalt el — a szolgálatban lévő pincér közölte, miszerint „itt fogyasztás nélkül tartózkodni nem lehet”. Nagyságod ezáltal kényszerítve érezte magát egy 60 fillér összegű megrendelésre. Ehhez még 10 fillér törvényes kiszolgálási díj járult. Nagyságod felhívott bennünket arra, hogy ezt a 70 fillért térítsük vissza.

Sajnálattal értesítjük, hogy b. kívánságának nem tehetünk eleget. Iparunkat létalapjában rendítené meg, ha helyiségeinket és azok szolgáltatásait fogyasztás nélkül lehetne igénybe venni. Rezszi költségeink rendkívül nagyok. 200 állandó alkalmazottnak adunk kenyeret. Erre képtelenek lennénk, ha a helyeket nem fogyasztó közönség foglalná el. A kávéházat nem lehet abszolút ingyenes váróteremnek tekinteni. Még a pályaudvarok várótermiben is csak úgy lehet megjelenni, ha az utas vasúti jegyet, vagy perronjegyet vesz. A fizetett 70 fillérért mi teljes ellenértéket nyújtottunk s így ennek a kis összegnek a visszatérítéséről nem lehet szó.

A mi álláspontunk az, hogy „mindig a vendégnek van igaza”. De aki kávéházunkban egy fillér fogyasztás nélkül kíván helyet foglalni, az **nem vendég**, hanem olyan személy, akivel semmi kapcsolatunk nincs.

Nagyságod még reklamációját is a mi levélpapírosunk és borítékunk felhasználásával írta. Hogy méltóztatik elgondolni, hogy mi képesek legyünk ilyen szolgáltatásokat nyújtani, ha Nagyságod egy fillérrel sem járul üzleti forgalmunkhoz.

Kávéházunk „hírét és hírét” mi éppen a nem fogyasztó látogatóktól féltjük és azért tartjuk távol a nem fogyasztó látogatókat, hogy egyrészt helyet

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

biztosítsunk tényleges vendégeinknek, másrészt, hogy kávéházunk színvonalát fenntarthassuk.

Abban a reményben, hogy Nagyságod szíves lesz fenti érveket objektíven mérlegelni és magáévá tenni, maradunk szoigálatára mindig örömmel készen

mély tisztelettel

Britannia szálloda igazgatósága

Németh s. k."

Azt hisszük, hogy ehhez a levélváltásnozz nem kell semmiféle kommentár

Abesszinia és a kávé

Ha a kávé hazájáról esik szó, mindenki Braziliára gondol. Hiszen ott termelik a legtöbb kávé és a legtöbbet ott dobálják a tengerbe. Costa Rica, ez a kis középamerikai állam neve sem ismeretlen a kávéfogyasztók előtt. Annál kevésbé, mert ez az állam még zászlójelvényének is a kávécserjét választotta. Pedig a kávé igazi őshazája nem Brazília, nem is Costa Rica, hanem — Abesszinia. Onnan indult el hódító útjára.

A legenda

Vajjon ki fedezte föl a kávé? Tudós? Kutató? Utazó? Kereskedő? Egyik sem. Egy régi legenda szerint a juhok fedezték föl.

Körülbelül a tizenötödik században történt — mondja a legenda —, hogy egy juhász egy este nem tudott elaludni, mert nyája ahelyett, hogy nyugovóra tért volna, rendkívül élénken viselkedett. Juhai egész éjszaka, mintha megkergültek volna, ide-oda ugrádoztak. Hajnalban a pásztor a különös esetet jelentette a kolostor papjainak, akiknek szolgálatában állott. A barátok kivonultak, hogy megnézzék, mi történt a juhokkal? Amint figyelmesebben körülnéztek, észrevették, hogy a környező bokrok, amelyeknek tegnap még szép piros gyümölcsei és zöld levelei voltak,

Fűzfotelek (terraszra) **új P. 4.80**

Márványasztalok, székek, billiárdasztalok, alpacca, üveg- és porcellánáru, használtan is legolcsóbban:

FRIED, Király ucca 44
KÖLCSÖNZÉS!

most mind letaroltan szomorkodnak. Kétségkívül a juhok legelték le.

A barátok kísérletet tettek a különös cserje gyümölcsével. Rájöttek, hogy élénkítő, izgató hatása van. Ettől kezdve rendszeresen fogyasztották. Hamarosan híre terjedt a nagyszerű növénynek és lassanként elterjedt az egész világon.

Igy szól a legenda.

A valóság

A tény azonban az, hogy a kávé Abessziniában már ősidők óta fogyasztják. Onnan jutott el Arábiába, Dzsemál Eddin, adeni mufti honosította meg hazájában és az imádkozó dervisek között terjesztette, hogy a virrasztást jobban bírják. Onnan Mekkába, majd Kairóba és Szíriába vitték. II. Szolimán vitte Konstantinápolyba, majd 1624-ben juttatták el a velenceiek Olaszországba és Kelet-Európába.

Mintegy ötvenfajta kávécserje terem vadon a földön, de ezek között egyiknek sincs olyan jelentősége, mint a Coffea arabica-nak. Ha volna igazság a földön, akkor ezt is Coffea abessinica-nak neveznék, mert ennek a kávécserjének nem Arábia, hanem Abesszinia az igazi hazája. A világ különböző vidékein termő összes kávécserjének csaknem 90 százaléka ennek az abesszíniai kávéfajtának a leszármazottja. A braziliai kávé is. Braziliában 1927-ben, a kávé ottani meghonosításának 200-adik évfordulóján szobrot emeltek a kávé emlékére. Ez a szobor tulajdonképpen az abesszíniai kávé emlékműve.

Szakemberek véleménye szerint Absszinia nem

Bixtos üzlet

azt a márkás árut tartani, amely a mindennapi élethez szükséges és olcsó is! — A valódi „Franck“ kávépótlék előnyei: rendkívül olcsósága és kitűnő minősége. Ezért vásárolják szívesen!

Ha szereli fehérneműjét, mosasson a fehérnemű gondozóba!

GŐZMOSÓ Speciális kelmefelő és vegyi-zsírtó vállalat. Kilós ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva. Főtízlet **Budapest, VIII. Baross utca 122.** Tel. hiv.: 14 40 48
Kilós ruhát léggyitott vízzel clormentesen kezeljük

nagy kiterjedésű kávéültetvényein terem még ma is a világ legjobb zamatú kávéja. Viszont Abesszínia kávéja ma a világpiacon alig játszik szerepet. Minden lehetősége megvan azonban annak, hogy Abesszínia továbbfejlessze kávéültetvényeit és akkor komoly beleszólása lesz a kávé világpiacának alakulásába.

Képesítő okmányok jóléti pótdíja az IPOK javára

A m. kir. iparügyi miniszternek 14.800—1938. Ip. M. sz. a tanszerződés, a segédlevél, valamint a mesterlevél kiállításának díjára vonatkozó rendelkezések módosítása tárgyában kiadott rendelete ezt mondja:

A tanszerződés, a segédlevél és a mesterlevél kiállításáért pótdíjat is kell fizetni, mégpedig

a tanszerződés kiállításáért a 6.052—1937. Ip. M. számú rendeletben megállapított díjon felül **egy** pengőt;

a segédlevél kiállításáért a 63.565—1927. K. M. számú rendeletben megállapított díjon felül **két** pengőt;

a mesterlevél kiállításáért a 30.000—1936. Ip. M. számú rendelet 322. §-ának második bekezdésében megállapított díjon felül **három** pengőt.

A mestervizsgálat ismétlése esetében pótdíjat nem kell újra fizetni.

A pótdíjat az alapdíjjal egyidejűleg kell megfizetni és azt az ipartestület, az iparhatóság, illetőleg a kereskedelmi és iparkamara az Ipartestületek Országos Központjának az Iparosok Országos Központi Szövetkezeténél lévő folyószámlája javára a 10.517. (Iparosok Országos Központi Szövetkezete, Budapest) számú postatakarékpénztári csekszámlára negyedévenként — a postaköltség levonásával — befizeti.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár R.-T.

W E R T H E I M

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel utca 12. Telefon: 498-691.

Az Ipartestületek Országos Központja a pótdíjakból befolyó összeget költségvetése keretében iparosjóléti célokra használja fel.

A rendelet 1938. évi június hó 1-én lép hatályba.

Érdemes kereskedősegédek és iparossegédek jutalmazása

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Kamara területén olyan érdemes kereskedő, illetőleg az alábbi szakmákban működő iparossegédek közt, akik kereskedőnél, kereskedelmi társaságnál vagy a 7.500—1935. M. E. számú rendelet 3. §-ában felsorolt iparok (fogadók, szállók, penziók, vendéglők, korcsmák, kifőző üzletek, kávéházak, kávémérések, továbbá a borbély- és fodrász-, nőifodrász-, kozmetikai-, manikűr-, pedikűr-üzletek) egyikét jogosultan gyakorló iparosnál legalább 25 éve szolgálnak megszakítás nélkül, 50-ik életévüket betöltötték és eddig még miniszteri elismerésben, vagy jutalomban nem részesültek, a Kamara útján tizenkét darab 100.— pengős jutalmat oszt szét. A kitüntetettek elismerő oklevelet is kapnak. A **pályázat határideje 1938. június 30.** A részletes pályázati feltételek, amelyeknek pontos betartásához a miniszter úr feltétlenül ragaszkodik, megkapathatók a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában. (Budapest, V., Szemere-u. 6.)

H I R E K

A szakirányú tanonciskola vizsgája és jövő tanéve.

A budapesti tankerületi királyi főigazgatójának rendelete folytán ipartestületi tanonciskolánk évről-évről vizsgája f. évi június hó 17-én (pénteken) déli 12 órakor fog testületünk tanácsstermében megtartatni. Kérjük t. Kartársainkat, főként a szakiskolai felügyelő bizottság tagjait, valamint a tanonctartó Kartársakat, hogy a vizsgán minél nagyobb számban jelenjenek meg. — Június 24-én (péntek) és 25-én (szombat), valamint szept. 1, 2, és 3-án délelőtt 10—2 között történnek meg a jövő tanévi beiratások. Felhívjuk tanonctartó kartársainkat, hogy e határidőket jegyezzék elő és tartsák be.

Előljárási ülés. Felhívjuk a Budapesti Kávésok Ipartestülete előljárási tagjainak, valamint számvizsgáló bizottságának figyelmét arra, hogy a június havi előljárási ülés f. évi június 24-én (pénteken) déli 1 órakor a testület tanácsstermében fog megtartatni. Arra való tekintettel, hogy az előljárási július és augusztus hónapokban rendszerint ülést nem tart, kérjük az előljárási tagjait, hogy ezen a szezonzáró ülésen minél teljesebb számban vegyenek részt.

Ipartestületi és adóközhossági hivatalos órák. Közlünk a testület t. Tagjaival, hogy f. évi június hó 15-

től kezdve — a nyári időszak folyamán — a terület és adóközösség irodája naponta csak 8—2 között működik.

Özv. Grosz Albertné elhunyt. Június hó 4-én hunyt el rövid szenvedés után özv. Grosz Albertné szül. Perlusz Mária úrnő, néhai Grosz Albert kartársunknak — a Lánchíd kávéház egykori tulajdonosának özvegye. A megboldogult úrnő férje halála után maga vezette kávéházát, melyet a múlt év vége felé adott el. Kora elhunytát édesanyja, gyermekei, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolja. Június 7-én temették nagy részvét mellett a farkasréti temetőbe.

Önálló ipari és közgazdasági ügyosztály a fővárosnál. A székesfőváros törvényhatósága elhatározta az V. közlekedésügyi és ipari ügyosztály kettéválasztását. A szétválasztásra rövidesen sor kerül és úgy értesülünk, hogy az újból önállóvá váló ipari és közgazdasági ügyosztály élére **Beliczay Imre** tanácsnok kerül, aki jelenleg a VIII. kerületi előljáróságot vezeti.

A dohányzási tilalom figyelembe nem vétele az ipartörvény 94. szakaszába ütközik. Az egyik vállalatnál szolgáló tisztviselőt több ízben figyelmeztették, hogy a főnök nem szereti, ha a szobában dohányoznak. A tisztviselő a dohányzást egy darabig abba is hagyta, de azután ismét dohányozni kezdett, amiért a cég főnöke azonnali hatállyal elbocsátotta. Az ügy a járásbíróhoz, majd a törvényszék elé került, mely a tisztviselőt azzal a keresetével, hogy a felmondási idő hátralévő részére illetményeit ftéjék meg, elutasította azzal a megokolással, hogy a dohányzási tilalom figyelembe nem vétele az ipartörvény 94. szakaszába ütközik és az üzleti fegyelem megbontásáa alkalmas.

Megkönnyítették az abesszíniai kávé kivitelét. Az abesszíniai alkirály elrendelte, hogy a kávé kiviteli vámját 8 százalékról 1/2 százalékra csökkentsék. Ugyanakkor az abesszíniai kávénak a vámszámtás alapjául szolgáló árát métermázsánként 400 lírában egységesen állapította meg.

A halkolbász. Egy idő óta Németországban kolbászt és kolbászszerű készítményeket halakból, kagylókból és rákokból állítanak elő. Ezeknek a hal-, rák- vagy kagylókolbászoknak forgalmát külön rendelkezések szabályozzák.

A szaklapot ne csak a főnök, hanem az alkalmazott is olvassa. Németországban megállapítást nyert, hogy a tanoncképzésnél nem lehet megfelelő eredményt elérni, ha a tanoncnak nem adnak lehetőséget arra, hogy szakmájának szaklapját olvashassa. A legutóbbi tanoncvizsgákon vizsgálat tárgyává tették, vajjon a vizsgázó tanoncoknak módjuk volt-e a szaksajtóba betekintést nyerni. Megállapítást nyert az, hogy azok, akik a szaklapot nem olvasták, sokkal rosszabb eredménnyel vizsgáztak, mint azok, akik rendszeres olvasói voltak a szaklapoknak. A szaksajtó nemcsak a főnökökre és üzletvezetőkre nézve fontos és nélkülözhetetlen, hanem ugyanannyira a segédeknek és tanoncoknak is, ezért minden iparúzónek feladatá-

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likör különleges-ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

vá kell tenni, hogy a szaklapot alkalmazottjának is adja át olvasásra.

Megengedték a kátrányfesték használatát — de csak eperfagylalt készítésénél. A cukrászok régi kívánsága csak kis részben teljesedett: a napokban megérkezett a földművelésügyi minisztérium leirata a budapesti cukrárszövetülethez, mely szerint megengedik, hogy a fagylaltkészítésnél méregmentes kátrányfestéket használhassanak a fagylaltkészítők, de csakis az eperfagylalthez, míg a többi fagylaltfélénél a kátrányfesték használata továbbra is tilos.

A méregmentes kátrányfesték a fagylaltnál arra szolgál, hogy a rendeletnek megfelelően elkészített fagylaltnak ne csak jó íze legyen, de szép színével gusztusosan nézzen ki. Már pedig, hogy ezt a fagylaltkészítők elérhessék, a konzervgyümölcsvelővel készült többi fagylaltfajták színezésére is szüksége van. Hiszen a méregmentes kátrányfesték, melynek használata a cukrászsütemények színek cukorral való bevonásához és cukorkaárak készítéséhez meg van engedve, a többi fagylaltfajtáknál (málna, barack stb.) épp oly ártalmatlan, mint az eperfagylaltnál, cukrászsüteményeknél és cukorkáknál.

Igy tehát indokolt az a kívánság, hogy ezt a festékanyagot a többi fagylaltfajtáknál is engedjék meg, mert nagyon furcsa lenne, ha a cukrászt vagy fagylaltkészítőt megbüntetnék azért, mert méregmentes kátrányfestéket használ a színtelen őszibarackfagylalt színezésére, míg ugyanennek a festéknek az eperfagylalt festésére meg van engedve.

A fagylaltrendeletnek azt a részét, mely előírja, hogy minden liter fagylaltnak 35 dkg cukrot kell tar-

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja :

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa uca 55.
TELEFON: 140 629

Új és használt teljes KÁVÉHÁZI
berek-dezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
ELADÁS-VÉTEL

talmaznia, olyformán kellene megváltoztatni, hogy a cukortartalom 20—35 dkg-ig legyen megengedhető. Ez a kívánság nem is a cukrászoktól ered, hanem a fogyasztóközönségtől, mert nem minden fogyasztó szereti a nagyon édes fagyaltot. A nyulánk alakját féltő hölgyközönség egyenesen tiltakozik a nagyon édes fagyalt felszolgálása ellen, mert fél a meghízástól.

Ausztrália friss gyümölcsöt szállít Londonba. Azok a kísérletek, amelyeket Ausztrália friss gyümölcs exportálásával folytatott, teljes sikerrel jártak. Főként barackot, szilvát, cseresznyét és ananászt egyes hajók speciálisan e célra gázzal feltett kamráiban szállították. Ez a gyümölcsexport eddig Londonba irányult. Minthogy a szállítmányok kifogástalan állapotban érkeztek meg, Ausztrália frissgyümölcsexportját az eddigi módszerrel jelentékenyen fogja emelni.

Almakenyeret találtak fel és hoztak forgalomba Amerikában. Az Egyesült Államokban 1937-ben rekord almatermés volt. Az értékesítés igen súlyos gondokat okozott. Megoldást kellett tehát keresni a felesleg elhelyezésére. Washingtonban az Unio egyik legnagyobb almatermő államában most meg is találták az értékesítés módját: kenyérré dolgozzák fel az almát. Az almakenyeret már szabadalmaztatta is feltalálója: **C. A. Dorn.**

Az újfajta kenyér mintegy 20 százalék almát tartalmaz és több értékes tulajdonsággal bír. Elsősorban legalább egy hétig teljesen friss állapotban marad, Azonkívül rendkívül ízletes és harmadsorban igen sok A, B, C és G vitamint tartalmaz. Az almakenyeret egyelőre csak egy nagy washingtoni kenyérgyár állítja elő máris igen szép eredménnyel.

A feltaláló reméli, hogy az Egyesült Államokon kívül rövidesen Kanadát is meghódítja az újfajta kenyér. Ez annál is inkább kívánatos volna, mert hiszen időközönként Kanadában is igen nagy almafelesleg mutatkozik.

A braziliai kávépolitika és kávépusztítás. Brazília nemzeti kávéhivatalának tanácsa elhatározta, hogy az 1938—39. évre a termés 30 százalékának megsemmi-

sítését javasolja és a kárpótlást azért zsákonként két milreisre csökkenti. Az elmúlt évben az 1936—37. évi termés 64 százalékát semmisítették meg s az új kávépolitika bevezetése előtt úgy tervezték, hogy az 1937—38. évi termés 70 százalékát megsemmisítik. A mostani határozat tehát annyit jelent, hogy a világpiacon Braziliából sokkal több kávé fog tódulni, mint a múltban.

A vagyonváltás megoszlása. Hivatalos tájékoztatást adtak ki arról, hogy kik fogják fizetni a 600 millió pengős vagyonadót. Az újabb tájékoztatás megállapítja, hogy 350 millió pengő teher a vállalatokra, 250 millió pedig a magánosokra esik a 600 millióból. Ezt a 250 milliót csak azokra vetik ki, akiknek 50.000 pengőnél többet ér a vagyonuk. Ezt az 50.000 pengőt is úgy számítják, hogy a vagyon értékéből levonják az azt terhelő összes terheket és csak ha a levonás után marad fenn 50.000 pengőt elérő tiszta vagyon, akkor kell vagyondézsmát fizetni. A háztulajdonos tehát a ház értékéből levonhatja a bekebelezett terheket, a földtulajdonos is levonhatja a jelzálogos tartozásait. A közönség széles köreiben élt az aggodalom, hogy ezeket a levonásokat nem engedik meg. Most a hivatalos tájékoztatás ezeket az aggodalmakat eloszlatva s megállapította az alapelvet, hogy csak a tiszta vagyon után kell fizetni.

Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa megalakította Véleményező Bizottságát. A IX. alcsoportnak, amely az élelmezési ipari alcsoport, következők a tagjai: vitéz alistáli Balonvi Ágoston, a Gschwindt szeszgyár vezérigazgatója, Brauch kolbászárugyár igazgatója, Bessenyei Ferenc, a Magyar Serfőzők Egyesületének alelnöke, Burchard-Béla-váry Rezső dr. ny. miniszteri tanácsos, az Első Budapesti Gőzmalom rt. igazgatója, Gandel Károly vendéglős, Dreher-Haggenmacher Henrik a Dreher-Haggenmacher Első Magyar Részvényserfőződe rt. igazgatója, Hankóczy Jenő m. kir. Kísérletügyi főigazgató, Koch Gyula hentesmester, Moór Jenő a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára, Rosta János dr., székesfővárosi tanácsnok, ifj. Schmidt Richard a Schmidt és Császár Gőzmalom igazgatója, Schranz András dr. egyetemi m. tanár, Szentjóbly-Staub Elemér ny. h. államtitkár, Vajna Ede ny. székesfővárosi tanácsnok, Vas Imre gyarmatárnagykereskedő, Zimmer Ferenc kereskedelmi főtanácsos, a Halkereskedelmi rt. ügyvezető elnöke.

Szaktanácskozás a mestervizsgákról. A kézművesipar nivójának emelése érdekében nemrég hasznos ujtást vezettek be: a mestervizsgákat. Az élelmiszer-szakmában a húsiparosok, a pékiparosok közül sokan letették már a mestervizsgát. A mestervizsgákról intézkedő egyes rendelkezések módosítása és kiegészítése ügyében a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a körzetébe tartozó mestervizsgáló Bizottsági elnökökkel és alelnökökkel szaktanácskozás volt Nagy Antal, felsőházi tag, kamarai alelnök vezetésével. Moór Jenő kamarai titkár ismertette az iparügyi minisztérium rendeletervezetét. Az ankét egyhangúlag elfogadta a mestervizsgáló bizottsági elnökök, alelnökök és tagjai megbízatásának megszűnésével kapcsolatos új rendelkezéseket, továbbá a bizottsági elnö-

MŰFESTŐ-ÉSTISZTÍTÓ IPAR
KÁRPITOZOTT BUTOROK
LEBONTÁS NÉLKÜLI
TISZTÍTÁSA ÉS FESTÉSE

Greguss István Tel.: 123-983.
Budapest, VI., Szinyei Merse-u. 28

kökökkel és tagokkal szemben esetleg felmerülő elfogultsági panaszok intézésének új rendjét. Állást foglaltak abban az irányban, hogy a mestervizsgálatokra a bizottságok tagjait és a vizsgázókat a Kamara a bizottsági elnökök közreműködésével hívja meg. A szaktanácskozáson egyöntetűen állást foglaltak a szerzett jogok védelme tekintetében, ami azt jelenti, hogy a jövőben azoknak nem kell mestervizsgát tenniük, akik régebben saját személyükben képesítéssel rendelkeztek, illetőleg képesítéshez kötött ipart folytattak tekintet nélkül arra, hogy iparukról bármely oknál fogva lemondottak, vagy azt szüneteltették.

Szabályok a munkakönyv kiállításáról

A munkakönyv pontos kitöltése és kiadása. A segéd munkából történt kilépése alkalmával az iparos köteles a munkakönyv egyes rovatait lelkiismeretesen és az igazságnak teljesen megfelelően pontosan kitölteni. Ennek ellenére gyakran előfordul, hogy egyes munkaadók a munkakönyveket hiányosan töltik ki, a kilépés napját és különösen tényleg fizetett munkabért nem írják be a segéd munkakönyvébe. Az alkalmazottnak ez ellen joga van felszólalással élni, orvoslás hiányában az iparfelügyeleti hatósághoz fordulni.

A munkabérrovát kitöltésénél! — amit pedig kötelezően ír elő a törvény — helytelen az a gyakorlat, hogy a bérrovatba „egyezmény” szót írnak. A törvény szerint a tényleg fizetett munkabér összegét kell beírni, tehát pl. „heti 6 pengő”.

A könyv nélküli felfogadás következményei. Az az iparos, aki olyan segédeket fogad fel, aki az előbbi munkaadójával kötött munkaviszonyának törvényes megszűnését nem igazolja, az a segéd eltávozására által az előző munkaadónak okozott kárért anyagilag felelős, de iparkihágást is követ el. Ha a segédnek munkakönyve nincsen, úgy alaposan feltételezhető, hogy az előző munkaadójától szabálytalanul lépett ki.

Kártérítés a munkakönyv szabálytalan kitöltése vagy késedelmes kiadása miatt. Ha a munkaadó a segéd kilépésekor a munkakönyvet kitöltve adja át, avagy egyáltalán nem adja át, akkor a pénzbüntetésen felül még kártérítési követelésnek is kiteszi magát, mert ilyen esetben a segéd joggal követelheti az egyheli elmaradt munkabérének megtérítését.

Aki a törvényes rendelkezéseket nem tartja be, az az 1884:XVII. tc. 157. § a) pontjába ütköző kihágást követ el. Az iparosok tehát saját jól felfogott érdekükben cselekszenek, ha a munkások felfogadása és elboesátása körül a legnagyobb gondossággal jár-

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.

CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS
PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÁRTYAGYÁRA,
B U D A P E S T.

Gyártelep és iroda:
X., Füzér-utca 37-39
Telefon 148 420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

nak el, illetve a munkásügyek intézésével megbízott alkalmazottat a fentebb ismertetett rendelkezések szigorú betartására kötelezik.

Ipari és közigazgatási hírek

Mikor nem kötelező a fizetéses szabadság? A fizetéses szabadságra vonatkozó rendelet hatálya nem terjed ki olyan kisiparos alkalmazottaira, aki üzemi-
ben a tanoncokat s a tizenhatéven aluli munkásokat nem számítva, állandóan legfeljebb két alkalmazottat foglalkoztat.

Árrontás önköltségi áron alul. Oly árusítás, mely a nyereségre törekvő észszerű üzletvitel elveivel ellentétben áll, a versenytársak megkárosítására, esetleg tönkretételére alkalmas és nyíltan erre is irányul, az üzleti tisztességgel és általában a jó erkölccsel össze nem fér. Komoly gazdasági érdeket és indokokat nélkülöző az a magatartás azonban, amelynek a versenyszabadság, a jog ürügye alatt kizárólag az a célja, hogy a versenytársak üzleti eljárását pellengérré állítsa, és ezzel megkárosítsa: a versenytárral szemben az üzleti tisztességbe és így a Tvt. I. szakaszának rendelkezésébe ütközik. (Bp. kam. Vál. Bir. 19.398—1937.)

Szabadságolt alkalmazottak nyilvántartása. A munkaadó köteles az alkalmazottak szabadságolásáról az ellenőrzés eszközölhetése céljából nyilvántartást vezetni. Ezt a nyilvántartást minden egyes segéd-ről már szolgálatbalépésekor kell felfektetni. A már alkalmazásban lévőkről pedig azonnal, mert a rendelet folyó évi február hó 1-én már életbelépett. A nyilvántartásnak az a pontja, mely a szabadság időtartamát foglalja magában, akkor kell bevezetni a nyil-

Sós és édes, **ROPOGÓS** az idény süteményujdonsága

Készíti: **STEINER KEKSZGYÁR** Rendelés: **Telefon: 14-19-85**

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

vántartásba, amikor a szabadságot az alkalmazottal közöljük; az illetményre vonatkozó rendelkezést pedig, amikor az illetményt a szabadságotlank kifizetjük. Ezt a nyilvántartást a legpontosabban kell vezetni és kivánságra a hatósági ellenőrző közegeknek felmutatni.

Megvonták egy iparostól a tanonctartási jogot. Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a győri elsőfokú iparhatóság. A tanoncvizsgáló-bizottság előtt már másodizben vizsgázott egy tanonc és mindkét alkalommal megbukott. A két sikertelen vizsga alapján a bizottság azt az előterjesztést tette az elsőfokú iparhatósághoz: vonja meg a mestertől a tanonctartási jogot, mert kizáróan az ő mulasztására vezethető vissza, hogy a tanonc nem tudott megfelelni a legelembb kérdésekre sem. Az iparhatóság helyt adott az előterjesztésnek és megvonta a mestertől a tanonctartási jogot.

Özvegyi jogon iparnak újból való megkezdése. Az iparos, aki elhalt házastársának iparát az 1936: VII. tc. hatálybalépése előtt özvegyi jogon gyakorolta s azt újból folytatni kívánja, mestervizsgálat letételére nem kötelezhető, mert az özvegyi jogon folytatott iparra szakképzettséget igazolni nem szükséges. (3378—1938. Ip. M. sz.)

Üzletvezető alkalmazásának bejelentési kötelezettsége. Az 1922:XII. tc. 43. §-a szerint az iparálladékában beállott minden változást, ideértve az üzletvezetőnek alkalmazásbavételét is, az iparhatóságoknak nyolc nap alatt be kell jelenteni. A törvény e bejelentési kötelezettség tekintetében tehát nem tesz különbséget szabadipar és egyéb ipar között és nem mentesíti az iparost az üzletvezető alkalmazásbavételének bejelentése alól akkor sem, ha az üzletvezető az iparosnak házastársa. Az üzletvezető alkalmazásának bejelentésére annál is inkább nagyobb szükség van, mert az iparhatóságnak csak a bejelentés tudomásulvétele tárgyában hozandó határozat alkalmával nyílik módja elbírálni, hogy az üzletvezető — az 1922:

XII. tc. 10. §-a szerint — saját személyében rendelkezik-e mindazokkal a feltételekkel, amelyek az önálló gyakorlásához szükségesek. (13.512—1937. K. K. M.)

Gyógyház alkalmazottaira a borraalórendszer megszüntető rendelet alkalmazandó-e? A m. kir. pénzügyminisztérium kezelésében álló „Tisztviselők Háza“, Hévízfürdőn gyógyház és így emberbaráti intézmény jellegével bír, amelynek szállásadó és élelmező tevékenysége a 78.000—1923. K. M. számú rendelet 129. 130. §-ai szerint sem fogadó-, sem vendég-lőipari üzletnek nem minősíthető.

Mint hogy pedig a borraalórendszer megszüntető 2787—1936. K. K. M. számú rendelet csak a fogadókra szállodákra, penziókra) vendéglőkre és kávéházakra alkalmazható, kétségtelen, hogy a fentemlített intézet, mely nem nyilvános jellegű, mert abban csak tisztviselők és azok családtagjai beutalás alapján helyezhetők el, a rendelet hatálya alá nem vonható és így az intézet felelős vezetőjének egy volt intézeti felszolgáló alkalmazottal szemben a munkabér megszabása terén követett eljárásából kihágás ténye meg nem állapítható.

Versenytárs üzlethelyiségének kibérlése. A versenytárs üzleti helyiségének a bérleti szerződés jogszerű megszűnésétől kezdődő időre való megszerzése önmagában véve szabad és megengedett cselekmény, amely a Tvt. alapján tiltottá csak annak kísérő körülményei folytán válhatik.

A felek szabad megegyezés esetén a felmondási idő az ipartörvény 92. §-ában meghatározott törvényes mértéket meghaladja és ezen felül végkielégítés is kiköthető, következésképp a felek 6 hónapi felmondási időben és felperesnek végkielégítésben való részesedésében érvényesen megállapodtak. (K. II. 3160—1937.)

A munkabéreknek a hét közepén való kifizetése ügyében a kereskedelmi és iparkamara kérelmet intézett a minisztériumhoz, hogy a kérdés kötelező erejű szabályozásától egyelőre tekintszen el. A miniszter legutóbb leiratot intézett a kamarához, melyben kiemeli, hogy a kérést magáévá tette, mert tény, hogy törvényes intézkedés nélkül is egyre inkább elterjed az a szokás, az iparban, hogy a munkabérek a hét közepén fizetik ki és felszólítja a kamarát, hogy a szokás általánossá tétele érdekében az érdekeltség körében fejtsen ki propagandát. (7072—1938.)

Kereskedőt családtagja helyettesítheti. Községi rendőr jelentése alapján panaszt tettek egy falusi lakos ellen, hogy iparjogositvány nélkül baromfikereskedéssel foglalkozik. Az ügyiratokból kiténik, hogy az illetőnek anyja „baromfi és tojáskofázkodásra“ jogositó iparigazolvánnyal rendelkezik. Ez a kereskedő hajlott korú, beteges, ezért helyette fia, akivel közös háztartásban él, mint kisegítő családtag szokott a piacokra helyette eljárni. Mint hogy üzleti szokás és gyakorlat, hogy az iparúzt betegsége, távolléte, akadályoztatása stb. esetére a családtagok kisegítik, helyettesítik az üzletben azzal, hogy valaki a piacon iparigazolvány nélkül anyja nevében baromfit vásárolt, kihágást nem követett el. (14.637—1937.)

Hattyu gőzmosó és fehérnemű
kölcsonzó vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül
berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Vigalmak rendezésének iparjoga. Hangversenyek, műsoros ünnepélyek, zászlószentelések, stb. alkalmi események ünnepeinek lebonyolítására, rendezésére, mint szabad iparra, az iparjogositvány, a törvényes feltételek egyébkénti tenniforgása esetén akadálytalanul kiadható. Az ily iparjogositvány ének- és zeneművészek közvetítésére nem jogosít. (17029—1937.)

Szolgálati szerződés jön létre, ha a munkavállaló a másik től, a munkaadó üzletében, vállalatában szolgáltatók teljesítésére munkabér ellenében kötelezi magát. Ez a kötelezettség nem bizonyos mű, vagy eredmény előállítására, hanem meghatározott természetű szolgálatok teljesítésére irányul és a munkavállalónak munkarejét a munkaadó javára egészben, vagy részben leköti. (K. II. 2803—1936.)

Az alkalmazottaktól levont OTI-járulék be nem fizetése kihágás. Az OTI a biztosítási járulékhátralékok nagyságára való tekintettel utasította az ügyvitelt, hogy a fizetéssel hátralékos munkavállalóval szemben a törvény vonatkozó büntető rendelkezéseit erőteljesebben alkalmazza. A törvény értelmében ugyanis amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, 1000 pengő, ismétlődés esetén pedig 8000 pengőig terjedő pénzbírsággal kell büntetni azt a munkaadót, aki a járulékokat, díjakat esedékességük szerint be nem fizeti.

Az a munkaadó pedig, aki a fizetésre kötelezett munkavállalójától levonható részt (tehát a járulék felét) a törvényes határidőben szándékosan nem fizeti, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Vendéglősipar gyakorlása iparendedély nélkül. Vendéglős, aki iparát 22 éve iparendedély nélkül üzi, iparüzését iparjogilag a kereskedelemügyi miniszter kivételes engedélye alapján teendő szakvizsgával alapozhatja meg.

Cukrászda ülő vendégei. Cukrászdában ülő vendégeknek tejes kávé kiszolgáltatható, de feketekávé nem. A cukrászdák hétköznapi (szombati) és vasárnap zárórája egységesen van szabályozva és pedig májustól augusztus hónapig bezárólag éjjeli tizenegy órában (156.045—1926. B. M. sz. rend.). A nem tiltott szerenesejáték fogalma alá eső kártyajátékok kártyapénz, vagy más címen fizetendő díj szedése nélkül is játszhatók.

Cukrászoknak kávémérésre szóló iparendedélyt kell váltania, ha cukrászdájában feketekávékat akar kiszolgálni.

Tanoneszerződés szünetelése a tanonc betegsége miatt. Ha a tanoneszerződés a tanonc súlyos betegsége miatt felbontott és a tanonc egy évet meghaladó szünetelés után iparában más mesternél újra tanoncként helyezkedett el, volt mestere a tanonc szülőivel szemben kártérítési igényt nem emelhet.

TIVOLI mustár, málna, citrom-,
narancs - szörp, ketchup
Worcestershire halkonzervek
GOTTLIEB GYÁRTMÁNY
TELEFON: 296-702.

Ki büntetendő iparossegédnek bejelentetlenül való alkalmazása esetén? Az 1884:XVII. tc. 90. §-a szerint az iparos oly segédet föl nem fogadhat, ki az előbbi munkaadóval kötött szerződésnek törvényes megszűnését nem igazolja. Az igazolás eszköze a munkakönyv, mely az előző szolgálatból való szabályszerű kilépés tényét igazoló bejegyzést kell, hogy tartalmazzon. Ez a rendelkezés áll arra az esetre is, ha a segéd kisegítő munkásként alkalmaztatott.

Ugyane törvény 103. szakasza szerint a munkábalépés alkalmával az iparos a könyvet a segéd-től átveszi és a segéd alkalmazását a munkakönyv bemutatásával legkésőbb két hét alatt az iparhatóságnak bejelenti.

Vizont nincs a törvénynek oly szakasza, mely az iparossegédet kifejezetten arra kötelezné, hogy a szolgálatbalépés alkalmával munkakönyvét a munkaadó kezére adja. Ily rendelkezés fölösleges is volna, mert a főnthivatkozott törvényszakaszok érvényesülése esetében szolgálati viszonyban nem is léphet. A tenniforgó esetben tehát csak a munkaadó büntelhető.

Első lépés az iparosok öregségi biztosításának megvalósítása felé. Az iparügyi miniszter elé többiben terjesztettek javaslatot érdekeltségek az egyes foglalkozási ágak öregségi biztosításának megszervezésére. Különösen a kisipar körében hangzottak el gyakran ilyen kérések, amelyek — értesülésünk szerint — most konkrét formát öltenek. Az iparügyi miniszter tudomásunk szerint adatgyűjtést rendel el a legközelebbi jövőben az iparosok öregségi biztosításának körülményeire. Ez az adatgyűjtés az első lépés e biztosítási ágazat megvalósítása terén és beavatott körökben úgy vélik, hogy a következő gazdasági évben sor kerül az új intézmény létesítésére.

A németek fogházzal büntetik az OTI befizetések elmulasztóit. A berlini Amtsgericht két testvért, akiknek Berlinben közös építővállalatuk volt, jogérvényesen fogházzal büntetett és pedig az egyiket egy hónapra, a másikat pedig háromheti fogházra. Azonkívül kötelezte őket a törvényes eljárás költségeinek a viselésére. Az államügyészhez beadott feljelentést a munka birodalmi Treuhänderje tette meg és ahhoz a munkásság egy sora csatlakozott, azon a címen, hogy az ő üzemük vezetői társadalombiztosítási járulékaikat nem szolgáltatták be köteleességszerűen. A törvényszék folytatólagos mulasztást állapított meg a birodalmi munkásbiztosítás, a munkaközvetítő és a munkahiánybiztosítás, valamint az alkalmazotti biztosítás kárára és ezen az alapon hozta meg ítéletét.

Piszkos falak, plafonok és tapéták tisztítása
CORVIN Szövetség ucca 26. szám
T.: 138-376 Bemutatás díjtalan

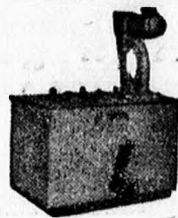
Alapítatott: 1885.

HENNEFELD

Alapítatott: 1885.

JÉGSZEKRÉNYGYÁR

Jégszekek, órkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagyaltkészítőgépek és konzervátorok

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM :: TELEFONSZÁM: 115-646.**CORVINA**

könyv- és papirkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 48

Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!**Modern kölcsönkönyvtár**

havi bérdíj 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDEGV

Magyar Játékkártyagyár R.T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-03, 1-453-71.

Alapítatott 1824.

Mielőtt tükörszükségletét

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná saját érdekében kérjen ajánlatot

TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓLNépszínház-ucca 33. Telefon: 338-613
Használt belga-tükrök nagy választékban**Márványból**

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme. Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovitspapírárugyár
kávéházi, élettermi
és cukrászati
kellékek**BUDAPEST,
VII., SIP UCCA 4**

Telefon: 142-531

DEKA
TOLFOGVAJÓ KÜLÖNLÉGSÉG
DEKA**NAGY IGNÁC**pincefelszerelési
cikkék raktára**BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÚT 9.**

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Kávéházi tűzhelyek

nagy fűtőanya; megakartással. Fűtőedények, üstök, kávéfőzőkannák állandó raktára. Ónozás

Jancsurák Gusztávaranykoszorus cég, Budapest, VI., Országbíró-uc a 35
Telefon: 298-582

Felelős kiadó: Dr. Gaál Endre.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete.
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.